

สมพร คงชนกฤตกร 2550: ประสิทธิภาพของโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการ
อุทยานแห่งชาติอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการจัดการทรัพยากร
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพิณวดี ศิริศุภลักษณ์, Ph.D. 186 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ การมีส่วนร่วมของ
เจ้าหน้าที่และราษฎรในการบริหารและกิจกรรมของโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และเพื่อประเมิน
ประสิทธิผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติ
อย่างยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่
จำนวน 13 คน และหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกที่สามารถให้ข้อมูลได้ จำนวน 240 ครัวเรือน และใช้วิธีการทาง
สถิติ ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และ Likert's scale
ตลอดจนค่าสถิติ t-test ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่เห็นด้วยอย่างสูงกับการดำเนินงานของโครงการ โดยปัญหาอุปสรรคที่
พบในการดำเนินงาน ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ งบประมาณล่าช้า และพบว่าเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมอย่างมาก
ในการบริหารโครงการ ในขณะที่ราษฎรมีส่วนร่วมในการบริหารและกิจกรรมของโครงการอยู่ในระดับปาน
กลาง โดยสาเหตุที่ทำให้การเข้าร่วมโครงการของราษฎรมีระดับปานกลางเนื่องจาก วันและเวลาในการ
ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่เหมาะสม นอกจากนั้นยังพบว่า ราษฎรที่
อาศัยอยู่ในเขตกับนอกเขตอุทยานแห่งชาติเอราวัณ มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารและกิจกรรมของ
โครงการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยรวมมีประสิทธิภาพในระดับสูง พบว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้คนอยู่กับป่าได้อย่างชอบธรรมและเกื้อกูลกับธรรมชาติเพื่อแก้ไข
ปัญหาที่ดินทำกินและการอนุรักษ์ สามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวทางการอนุรักษ์ โดยเป็นที่ยอมรับ
ของทั้งชุมชน ประชาชน และหน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพระดับสูง ในขณะที่การเพิ่มประสิทธิภาพด้าน
การจัดการของอุทยานแห่งชาติโดยให้ราษฎรในพื้นที่เป็นผู้สนับสนุนในการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรและ
ปัญหาด้านความเป็นอยู่มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง ดังนั้นในการดำเนินงานต่อไปให้บรรลุประสิทธิภาพ
ในระดับสูงยิ่งขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง รวมถึง
ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการประกอบอาชีพในชุมชน และการหากลยุทธ์ในการทำให้
ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มากขึ้น อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการทุก
ประการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น